

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

Aquest número 10 céntims de pesseta per tot Espanya

Fora d' Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

Tan lletjas s' han anat posant las cosas, que avuy, á poder triar, tothom se casaria ab aquella minyona tan guapa y tan honrada de 1873

L' ONZE DE FEBRER

VINGUÉ la República, pacíficament, quan la monarquia del duc de Saboya confessà la seva impotència, per regir los destins de la nació, y desistí del seu empenyo.

Pochs dias després la major part dels mateixos monàrquics que l'havien proclamada, al veure que las corrents de la opinió pública exigian imperiosament que 'ls republicans de tota la vida se fessen càrrech de la direcció de la cosa pública.

Voltada d'enemichs hagué de viure la primera República espanyola. Li havia tocat en herencia la formidable guerra civil sostinguda pèls carlins en la Península, y la guerra no menos tremenda, entaulada pèls separatistas cubans.

Y no obstant, durant la seva existencia de onze mesos, rublerta de contrarietats y de terribles conflictes, las situacions republicanas—digan lo que vulgan los seus enemichs—donaren probas constants de un patriotisme que ja voldriam véurel igual en los dias que correm.

Cal consignar en primer lloch, que 'ls homes de la República, pobres entraren al poder y pobres ne sortiren.

Cap d'ells practicà l'art avuy tan en boga de improvisar fortunas a expensas del país. Aquests grans negocis que empobreixen a la nació enriquint a uns quants homes sense escrúpuls de conciencia, no s'co-negueren may ni s'arribaren a sospitar durant l'època republicana.

Aquella mateixa facilitat ab que 'ls governs abandonavan lo poder demostra que 'ls homes de la República no obehiren may a cap dels mòvils interessats que fan que 'ls governs de la monarquia se sostingan, moltes vegadas contra la opinió unànime del país.

Quan ab tanta facilitat deixavan uns puestos objecte avuy de la codicia més desenfrenada, senyal segura y evident de que res hi guanyavan ocupantlos.

De manera, que l'càrrech que s'ha dirigit a la República, respecte a la facilitat ab que cambiava de ministeris y de president, revela per lo menos en los homes que successivament la dirigiren, una gran integritat de conciencia y una honradés a tota proba.

Podrà acusársels de inexperts; pero de res més que afecti a las sevas condicions morals.

Podrà dirse que pecaren de falta d'energia, si per energia s'entén l'afany desapoderat de atropellarho tot a trucos de imposar la seva voluntat o las sevas conveniencias; pero sempre 'ls abonará la escrupulositat ab que procuraren cumplir las lleys del país, donant multiplicats exemples de que sabian respectarlos fins en los moments més difícils, fins en las ocasions més críticas y anormals.

La República espanyola no tingué prou fora pera veure 'l desencadenament de las contrarietats que 'ls seus enemichs li suscitarren, pero ni una sola taca pot senyalar-se que la embrutí als ulls de las personas dotadas de rectitut de conciencia.

La desgracia se cebá en ella; pero sempre podrá ostentar ab orgull los timbres de una honradés immaculada y de un patriotisme a tota proba.

Grans y nobles virtuts que avuy lo país anyora, com si sufrís lo càstich de la seva indiferencia, del seu escepticisme, del gran desvio que mostra per la vida pública.

Avuy en plena pau tenim un pressupost superior al de la República en prop de trescents milions de pesetas.

Avuy en plena normalitat, se saldan tots los exercicis ab un déficit espantós que aménassa produhir dintre de poch una tremenda bancarrota.

Avuy sense haverhi cantons, ni carlins a la montanya, ni filibusters a la manigua, l'or ha fugit d'Espanya, la plata fa 'ls preparatius per anarse 'n també, deixantnos per únich medi de cambi 'ls paperets mullats del Banch d'Espanya.

Avuy que 'ls esperits no s'exaltan en la defensa desinteressada de tal ó qual idea, los horrors del caciquisme més ignoble dominan en tota la extensió d'Espanya de l'un al altre confi; y la corrupció y la in-moralitat se desbordan per tot arreu ab lo major desenfreno.

L'industria sofreix, l'agricultura está abatuda. Milers y milers de fincas arrebatadas als contribuyents impossibilitats de subvenir a las pesadas cargas del Estat, son posadas a pública subasta, y no haventhi ningu que s'vegi ab cor per adquiririlas, se converteixen en ermosos improductius, sense profit, ni del Estat, ni del individu.

Gastém avuy en Guerra y Marina, casi 'l doble de lo que gastavam en 1873, quan la forsa pública era necessaria pera combatre als perturbadors de l'ordre, y més que un exèrcit y una armada, tenim uns grans cabildos decanonjes ab uniforme que consumeixen en sopa boba la part més substanciosa del presupost del Estat.

A forsa de falsificacions electorals, a forsa de atropellos y bruticias de totes classes, s'ha desencadenat lo fret desengany acabant ab l'esperit polítich dels ciutadans, que avants s'interessavan per la cosa pública, y a falta d'aspiracions políticas en las masses, surgeix com un somni pesat engendrat per la febre, l'espectre espantós del anarquisme, ab sos terrors, ab sos esglays y ab l'espatech de la dinamita.

Tatxin al 73 de perturbador y revolucionari 'ls que avuy no veuen la anarquia mansa que descompón a la nació espanyola y la disolt entre la podridura de la immoralitat. Nosaltres entre la febre y l'apoplegia del temps de la República y l'anemia y 'l raquitisme dels nostres dias, obtém sempre per lo primer, en quant per lo menos implica un excés de vida. Espanya 's consideraria bèn felis si podia tornar al 11 de Febrer de 1873.

P. K.

EN UN BALL DE MÀSCARAS

SONET

-¡Mal casat!...-¡Deixam, bruixa malehida! perque encare que vajas tan tapada, venint aquí de bruixa disfressada, ja penso que deus ser molt revellida.

A. ROSSELL.

EGONS un telégrama de Jerez que publica El Diluvio, el Lebrija-jano, avants de ser ajusticiat va fer escriure las següents paraulas que copiém sense traduhir:

«Cercana la hora de mi muerte, conviene para descargo de mi conciencia, recuerdo para mi hijo y ejemplaridad de los trabajadores, hacer constar que los propagandistas del anarquismo me engañaron explotando mi escasa instrucción. Quiero que mi hijo y mis compañeros obreros sepan que los periódicos anarquistas nos engañan miserablemente atrayéndonos a estas situaciones, mientras los que escriben en dichos periódicos están tranquilos en sus casas riéndose de nuestra credulidad y viviendo a costa nuestra, sin exponerse nunca.»

L' HOME DEL DURO

uí més felis qu'ell! Sol y ab un duro diari de renda, en Climent no hauria cambiat la seva situació ab lo capitalista més afortunat de la terra.

Devegadas ho deya en lo seno de l'amistat. —Es veritat que 'm vé just; pero hi estich ja tan fet y tinch los gastos tan ben calculats, que encare que al cap de vall no 'm sobras, també puch dir que no 'm falta res de lo que la persona necessita pèl seu manteniment y decoro.

Y era aixís mateix. Gracias a una sabia y meditada distribució, a n'en Climent lo duro li arribava per tot. Vivía rellogat en un piset barato; menjava en fondas econòmicas, se vestia al carrer de Gignas y 's cal-sava a la Tapineria... encare que a n'ell aixó del cal-sat no l'amohinava gran cosa, perque las sabatas que menos proba li feyan, li duravan al menos quatre ó cinch anys.

Quan per primera vegada explicava a algun conegut lo seu sistema de vida, aquest no podia menos d'admirarse d'aquell talent econòmich, que li permetia fer ab un duro lo que moltes personas no saben fer ab tres.

—¿Sab—li deyan de vegadas—sab que la seva existencia es un verdader miracle administratiu?

—Digui mes aviat—replicava en Climent—qu' es un miracle d'equilibri. Mentres no vingui res extraordinari que 'm desbarati 'ls meus càlculs, tot me marxará al pé; pero... ¡pobre de mi si per fas ó per nefas sortís qualsevol cosa inesperada que perturbés l'armonia dels meus comptes! Llavors l'equilibri desapareixeria y totes las mevas combinacions se 'n anirian a can Pistraus.

—¿Tan fina está montada la seva màquina? —Mes fina que un tirabuquet. Tinch un duro y puch

gastar un duro. Lo dia que la vida 'm costés vintiu rals hauria de retirarme y presentar resoltament la dimissió.

Donats aquests antecedents y sapiguda la situació del nostre héroe ¡calculin ab quin estupor s'enteraria en Climent de tot aixó que ha succehit respecte al tractat ab Fransa!

Cada rumor que arribava als seus oídos era una punyalada que li clavavan al cor; millor dit, una calxalada que li donavan al duro.

—S'apujará 'l pa—deyan los forners. —S'apujará la carn—cantavan las carniceras. —S'apujará 'l vi—murmuravan los amos de tabernas.

—S'apujarán las botinas—exclamavan los sabaters. —S'apujarán los vestits—anyadian los sastres.

En Climent sentia tota aquesta balumba de propòsits aménassadors, y mirantse 'l duro, 'l pobre duro diari, murmurava ab veu planyidera:

—¿Y donchs, duro meu!... ¿Cóm ho farém per viure solets en mitj d'aquest tràngul? ¿Cóm ens ho compaginarém per resistir aquesta bàrbara embestida? O jo soch massa gran per viure ab tú... ó tú ets massa petit per mantenirme a mi... Una de dugas: aquí, ó sobra home ó faltan diners.

Desitjant enterarse completament del assumpto, en Climent va liensarse al carrer en busca d'una persona que li dongués noticias precisas y detalladas.

Un adroguer vehí va encarregar-se de posarlo al corrent del tinglado.

—La qüestió es molt senzilla—va dirli—Fransa y Espanya han renyit completament. La frontera ha quedat tancada ab pany y clau, y com que ara no podrà entrar res y aquí casi tot ens venia de Fransa, resulta que tot s'encarirá y que lo que avuy val cinch cèntims dema valdrá una pesseta.

En Climent anava a desmayarse; pero no ho va fer, considerant que probablement li aniriam a buscar una medicina per retornarlo, y no era l'ocasió gayre bona per anarse a malgastar los diners ab potingas.

De repent—aquestas cosas sempre succeheixen de repent—de repent va acudirli una idea.

—¿Es dir—murmurá l'home—que a Espanya tot s'apujará perque a Fransa no 'ns poden enviar aliments? Pues fem alló que deya l'altre: ja que 'ls comestibles no venen aquí, aném nosaltres cap als comestibles.

—¿Què li importava a n'en Climent viure a Espanya ó las Indias pastanagals?... ¡Tenint lo seu duro!

Arriba a casa, recull la mica de roba que té, la fica a la maleta y, anda, cap a Fransa falta gent.

—Lo gasto extraordinari que representa 'l viatge—pensava l'home encaminantse a la estació—ja 'l compensaré ab los estalvis que faré a Fransa, perque ara com ara, havents' ho de menjar tot ells, allí la alimentació avuy deu ser molt barata...

¡Pobre Climent! Entrar a Paris y càureli l'ànima als peus va ser tot hù.

Los habitants de la gran ciutat se queixan tant ó més que 'ls de Barcelona. Tot s'ha encaril, tot s'ha apujat, tot va pèls nuvols.

Y la explicació que allí donan d'aquest fenómeno es la mateixa que usan los venedors d'aquí.

—Com que s'ha romput lo tractat ab Espanya—diuen los tenders francesos—los articles de primera necessitat han sufert un aument considerable.

—¿Es dir que la culpa de tot aixó... —Es del tractat d'Espanya.

En Climent está a punt de tornarse larumba.

—A Espanya diuen que per mor de Fransa; a Fransa explican que per mor d'Espanya... ¿Qui ho entén? ¿cóm se lligan aquestas dugas raras?... No hi ha més; per lo que veig, no 'm puch estar ni aquí ni allà. Jo nessesito un país ahont ab un duro n'hi haja prou per viure.

Segons carta que ahir un parent seu va rebre, sembla qu'en Climent ha determinat anar a domiciliarse al Africa, en mitj de qualsevol tribu de salvatjes.

Diu que l'home ha averiguat que allí no hi ha tractats de comers... ni venedors de tanta barra com los europeos.

A. MARCE.

Un diputat republicà, 'l Sr. Celleruelo, va demanar que s'obris una informació parlamentària per averiguar com s'han gastat los 250 milions de pessetas, que la nació imponentse grans sacrificis ha entregat per construir barcos de guerra, sent aixis que 'ls quartos s'han fós y 'ls barcos no apareixen en lloch.

Lo govern va negarse á aceptar una proposició tan justa.

Hi ha que desenganyarse: per averiguar certas cosas y exigir que 's fassi justicia, haurém d' esperar á que 's proclami la República.

Unicament lo sol republicà pot llansar raigs de llum sobre certs misteris.

A l' any 84 van ser condemnats y executats en garrot vil set individus perteneixents á la *Má negra*. La sentència va portarse á cap á Jerez, en la mateixa ciutat ahont acaban de ser agarrotats quatre anarquistas.

¿De qué va servir aquell sacrifici?

¿Ahont es la exemplaritat de la pena de mort?

Lo mateix Sr. Mañé y Flaquer no ha pogut menos de confessar que aquell càstich tan horrendo no ha servit de res enterament.

Per lo que 'ls puga convenir, los participo que 'n la funció que dillúns que vé, dia 15, se donará en lo *Teatro de Novedats* á benefici del popular actor senyor Fuentes, s' estrenará una sarsueleta, original de nostre estimat company de redacció C. Gumá, que porta per títol *Lo primer dia*, ab música del mestre Ricardo Gimenez.

Con que ja ho saben. ¿Benefici de 'n Fuentes y estreno d' un' obra de 'n Gumá? Cap á *Novedats* falta gent.

Lo beneficiat ja ho diu, fent redolins, com de costum:

«Qui no vinga al benefici
sufirà un gran perjudici.
»Perque dono una funció,
alló que 's diu... de *místó*.»

Lo govern confessa ab los nous pressupostos la séva ineptitud per governar, desde 'l moment que proposa l' arrendament de casi tots los impostos, en la creencia de que un cop arrendats li proporcionarán un gran augment de ingressos.

Es á dir: confessa palmariament que 'ls arrendataris administrarán ab més zel y ab més inteligencia qu' ell la fortuna pública.

De manera que 'l govern sobra. ¿No podriam generalisar aquest sistema? ¿Preguntan de quina manera? Molt senzill: en lloch de conferir lo govern al jefe de tal ó qual partit, concedirlo bonament al arrendatari que 'ns fés més bonas condicions y que oferis més garantías.

Un contrast.

En poch temps s' han publicat á Manresa dugas sentencias ben diferents. En virtut de la primera han sigut absolts un pare y un fill que confessaren haver matat á un fill y germà respectivament. En virtut de la segona ha sigut condemnat lo director del *Eco Possibilista* perha ver dirigit alguns atachs al arcalde de aquella ciutat.

Está vist: per congraciarse la bona voluntat del jurat de Manresa, no s' ha de fer més que una cosa: tirar la ploma y agafá 'l punyal.

Una innovació. Si s' aproban los pressupostos tal com s' han presentat, per votar será precis exhibir la cédula personal.

¡Pobre sufragi universal!... Ab l' excusa de tallarte 'ls cabells, de la primera estisorada, cap á terra.

Perque mentres los verdaders electors se veurán obligats á comprar la cédula, 'ls caciques ne tindrán tantas com vulgan, per organizar las comparsas que sigan necessarias per guanyar una elecció. Qu' es precisament lo que 's volia demostrar.

Pero doném gracias al govern.

Perque si ell volia, podia exigir per votar, además

de la cédula personal, lo butlletí de haver cumplert ab la parroquia.

Podia ferho y no ho ha fet: donémli gracias.

Ja s' han presentat los pressupostos, que son un treball de càlcul fet ab los peus.

Sense haverse introduhit las economias que 'l país exigeix, per obra y gracia de la manera de combinar números, aixis com los anteriors saldavan ab un déficit de 70 milions de pessetas, los actuals prometen fer la pau ab un milió y mitj.

Davant de aquest miracle incompreensible, la Càmera en pès va clavarse á riure,

Y 's conta que D. Anton deya:

—Ja poden riure, ja; que de las riallas ne vindrán las plorallas.

Un incident parlamentari.

Lo duch de la Roca pregunta quina ressonancia ha tingut en elevadas regions l' acte de desprendiment dels reys de Portugal.

Lo ministre de Hisenda:—Considero inoportuna la pregunta.

Lo duch de la Roca:—Consti, donchs, que no ha tingut ressonancia.

Lo ministre:—¡Protesto de aquesta afirmació!

Lo duch de la Roca:—Donchs consti que n' haurá tingut.

¿Volen creure que quan aquesta roca cau me sembla qu' esclafa alguna cosa?

Una particularitat.

Los que tenen la costum de llegir la premsa anarquista haurán observat que no 's publica un sol número en lo qual deixin de dirigir-se als republicans los atachs més formidables. En cambi ningú hi haurá vist may la més petita censura contra 'ls jesuitas.

¿Será qu' existeixen corrents subterráneas que no apareixen á la superficie?

ESPANYA DESAMPARADA

—Mirin que estich perduda, y es precis que vostés fassan un sacrifici.
—No pas per ara, germana! Nosaltres cobrém y no doném per aixó vaji als contribuyents.

11 DE FEBRER DE 1892

Dinou anys avuy compleixen que quatre descamisats sense instrucció, ni criteri, ni principis, ni moral, aprofitantse del *mutis* d'un rey massa tros de pá, van proclamar la república com a govern d-l Estat, rompent tradicions sagradas, fentho anar tot cap per vall y posant en lloch del trono un llibrot enquadernat que contenia una cosa dita *Drets individuals*.
 Dinou anys avuy compleixen y encare l' món ab espant recorda la negra fetxa d'aquell dia infornat en que 'l pobre, convertintse de instrument en governant, engrescat per uns que 's deyan Figueras, Pi y Castelar, va sortir de casa seva ab un fusell a la mà y al cap una barretina, cridant y escandalitzant é invadint carrers y plassas, com un torrent desbordat.
 Dinou anys avuy compleixen y ningú olvidará may l'espectacle lamentable que a la Europa va donar aquest poble bullanguero, que creyent ja have arribat al cim de las sévas glorias, s' embriagava respiant lo haf de la democracia que surava per l' espay y matava las estonas destruhint l' obra dels anys, implantant usos novissims y anulant lleys seculars.
 ¡Dinou anys!... ¡infelís poble! Ell creya que tenint pá y treball en abundancia, l'àngel de la llibertat faria d'aquesta terra un paradís terrenal. Es vria: tothom menjava, l'industria estava brillant, lo comers era una mina de rendiments colosals, la bandera de la patria crusaava per tots los mars y l' or trincava en la bossa dels més infims ciutadans.
 Pero... prompte vingué 'l càstich; prompte 'l poder soberà que al univers la lley dicta contingué la bacanal d'aquella turba frenética. Un dia 's varen trobar carlistas a la montanya, canions per tots los costats, filibusteros a Cuba, mil y mil secretas mans que sas foras agotavan y... un demati benhaurat, sota un garrofer simbòlich, l'iris de pau va brillar.
 ¡Dinou anys fa! ¡Sembla un somni! De tot aquell daltabaix, sòls ne queda en la memoria un recort negre y fatal. Avuy per fi impera l' ordre, manan los qui han de manar, la llibertat ben entesa es la base del Estat, s' han esmortuït los odis, la industria pot descansar, lo comers no ha d' amohinarse, per tot hi ha bitllets de banch, lo govern viu com un príncep y la nació... 's mor de fam.

C. GUMÀ.

SUCSESOS DE BARCELONA

AGITACIÓ.—UN PETARDO

pesar dels rumors que circulava de que ab motiu de la execució dels anarquistas de Jerez, hi hauria a Barcelona un paro general y 'ls trastorns consegüents, l' actitut dels escassos individuals que tal objecte 's proposavan, no pogué menos d' estrellarse en la sensates y en lo bon sentit de la immensa majoria de nostros obrers.
 Unicamente en contats establishments hi hagué 'l paro que 's pretenia generalisar: en algunas fábricas de calat y en un número limitat de tintorerias se deixá de treballar. Los grupos que recorregueren diversos tallers y fabricas no trobaren en los obrers l' assentimat que 's proposavan obtenir, aixis es que la ciutat conservá son aspecte normal.
 La policia y la guardia civil recorregueren carrers y plassas, evitant la formació de grupos.
 En lo carrer de Aribau se dispararen alguns tiros:

una de las balas ferí del brás a una pobra dona que passava per allí accidentalment. Sempre, en moments de trastorn, sol pagar qui menos ganas té d' embolicarse.
 Dilluns y dimars se reparti una proclama incendiaria, concebuda en termes molt exagerats é impresa en paper vermell. Alguns dels repartidors de aquest paper que á res conduhia, sigueren detinguts pels agents d' ordre públich.
 De totes maneres quedá evidenciat que l' agitació es obra exclusiva de contats individuals; y que la majoria de las classes obreras, cada dia més allisonadas per la experiencia, reitxasas 'ls medis de forsa, 'ls trastorns y la interrupció de las feynas, inconvenients que al cap de 'vall se giran sempre contra matei xos treballadors.
 Si fent alguna cosa 's haguessen pogut evitar las execucions de Jerez, los treballadors catalans no haurian escassejat los sacrificis; pero lluny de lograr aquest resultat, y sense favorir per res als qui estavan en capella, los trastorns no haurian conduhit mes que a agravar la situació dels qui están encare pendentis del fallo dels consells de guerra, lo qual hauria sigut altament inhumanitari.
 En la nit del dimars ocorregué una escena infame que ompli de indignació a tot Barcelona.
 Serian dos quart de vuyt del vespre quan un terratremol espantós ressoná per tots los àmbits del casco

PEGA SOBRE (Dibuix de Apeles Mestres)

Si aixó no es exafat... ¡ni may!

antich de la ciutat. Acabava d' explotar una bomba de dinamita, colocada en un dels macissos de plantas de la Plassa Real. Ab l' estrepit 's apagaren gran número de fanals, tots los vidres de aquells encontorns s' esmicolaren, y todas las botigas compresas en l'àngul limitat pels passatjes de Colón y de Madoz sufriren desperfectes, alguns de molta consideració. En un moment la Plassa Real permanesque escombrada de personas que fugieren aleradas: igual succelhi a la Rambla. Las farmacias 's ompliren de gent demanant anti-esposmòdichs. Los sustos sigueren molts y considerables.
 Pero si tot hagués quedat limitat á sustos, ray!... No senyors: estava escrit que devia haverhi victimas. La fatalitat las tenia designadas. ¡Pobras victimas ignocents de la maldat y de la cobardia dels que á tals medis apelant!
 En primer lloch un pobre drapayre ¡un burgés! caygué mort ab una horrible ferida al cap. Inspirava llástima y condol veure'l per allí terra, jagut sobre un bassal de sanch, lo sach dels papers que recullia y ab lo qual se guanyava la trista vida alla al seu costat, los ulls oberts y vidriosos. Era tant infelís, que ni menos pogué identificarse la seva persona.
 En segon terme un jove obrer, carregador del moll, que sentat en un pedris festejava tranquilament ab la seva xico'a, minyona de servey molt agraciada, la qual estava colocada en una casa del carrer de Tres llistos ¡dos burgesos més! Tots dos llesionats horrible-

ment, ell ab tres feridas per desgarró, dugas de las quals molt graves; ella encare més, ab lo brás destrusat de tal manera que se li hagué de amputar acté seguit en la casa de socorro del districte de Atarazanas, ahont permanesque en rahó del perillós estat en que 's trobava.
 Un y altre exhalavan tristas queixas y derramavan la sanch del seu cos áraig fet, quan sigueren recullits, pochs moments després de la explosió.
 En tercer terme un pacífich transeunt qu' estava contemplant los objectes exposats en los aparadors de una botiga d' óptic, y que sufri una horrible ferida al coll, en la mateixa vena yugular, produhintli una gran perdua de sanch.
 Ferits leves y contusos se 'n contan alguns altres.
 Tal es lo resultat de aquesta salvatjada, contra la qual no trobem paraulas que bastin a condemnarla. Se necessita ser un cobart, un villá y un ser indigne de figurar entre 'ls homes per cometre tals atentats contra la existencia de personas ignocents, que cap mal han fet a ningú. Caldrá que 's organissi entre 'ls vehins una lliga de vigilancia, pera cassar com á fieras als autors de tals villanias.
 Se diria que 'ls que aixis procedeixen no tenen altre propòsit que comprometre 'l bon nom y l' acrisolada honrades de las classes obreras catalanas. Ja no son tan sòls enemichs del seus interesos, sino fins de la seva honra sobre la qual tractan inútilment de tirar una taca indeleble. Per fortuna 'ls obrers catalans

reixassarán sempre ab la major indignació l' us de uns medis tan asquerosos.
 Las activas gestions de la policia donaren per resultat la captura de alguns individuos sospitosos. Dona la casuística que alguns dels presos sobre 'ls quals recauben las sospitas més vehemens, son extrangers. Dos d' ells son italians y altres dos francesos. En la casa de un de aquets ultims s' hi han trobat dugas bombas carregadas de dinamita y ab metxa a punt de disparar. Si com se presum, se troba 'l fil de aquets estúpits crims que á un preu tan car compran un moment de alarma, caldrá que las autoritats emplehin la major activitat y 'l més decidit rigor.
 En aquest punt poden contar per endevant ab lo apoyo de tot lo vehinat de Barcelona, sense distinció de classes, desde 'l més poderós potentat fins al úlim y més humil obrer. Las ideas més descabelladas poden tenir partidaris, pero 'l crim no 'n ha tingut ni 'n tindrà may en la honrada capital de Catalunya.—J.
LO QUE 'NS SOBRA Y LO QUE 'NS FALTA.
 ¡Gobernants! que ab la cara alta per tots llochs passau pensèu... ¡deteniuvos! mediteu lo que 'ns sobra y lo que 'ns falta.
 Nos falta... que siga rey

lo poble, perque es legal... Nos falta que... siga igual tot bicho davant la lley.

Sobran... perque mortifican, las quintas, consums y vagos: sobran... mil voltas tants pagos que á tot hora 'ns crucifican.

Falta... la administració, falta... la moralitat... falta... la legalitat... falta... amparo, protecció.

Nos sobra... lo que sufrim, perque ja 's va fent etern... També nos sobra... un govern dolent com lo que tenim.

Nos sobra... la picardia ab que avuy 's engaña al pobre... y... si hagués de di 'l que 'ns sobra may de Déu acabaria.

Nos falta... que per tot lloch vagi Espanya ab la cara alta... y... ¡ay! ¡si hagués de di 'l que 'ns falta no acabaria tampoch!

¡Ojo, donchs! Si se 'ns exalta no atenen lo crit del pobre, veurém de treure 'l que 'ns sobra mirant de trobá 'l que 'ns falta. JAUME PIQUET.

AB LA GALLINAYRE

(INTERVIEW)... DE PRIMERA NECESITAT

donchs, Marieta!... ¿Diu que la gallina s' ha apujat tant? —¿Que si s' ha apujat? D' una manera que fa pó? Ja li dich jo que si aixó va seguint d' aquesta manera, aviat las pobras gallinayres haurém de mudar d' ofici. —Y á que obeheix aquesta puja? ¿que 'n neixen menos ara de gallinas?

—Es per culpa d' aquest dítrox tractat de Fransa. —¡Holá! No 'n sabia res. De modo que á causa del cambi de relaciones comerciales, la gallina s' ha encarrit. ¿Y es molta la diferencia? —¡Escandalosa! Jo ja ho veig; la gent se queixa y fins á cert punt té rahó. Figuris ¡veu aquesta cuixeta! Avants la donava per 30 ó 35 centims. ¿Sab quant 'n haig de fer pagar ara per guanyarme honestament la vida? De 40 centims á 45. —¿En tots los trossos y fragments de gallina hi ha aquest mateix aument? —Si, senyor; á proporció de lo que avants valia. —Digui, donchs, que fet y fet, en una sola gallina deuben aumentarhi qui sab quant... —Més d' una pesseta d' excés en lo preu antich. —Y diu vosté que tot aixó vé... —Dels drets que á la frontera fan pagar al género. —¿Quant pagavan avants d' aixó del tractat? —No ho sé, molt poch. —Y ara, quant pagan? —Tampoch ho sé á punt fixo; pero vaja, bastará que li digui que 'ns han po-at uns drets borratxos. —¿Ja n' está ben segura? —¿Qué vol dir? ¿Qui ho sabrá millor que nosaltres los gallinayres aixó? —¡Oh! Ha de considerar que las tarifas no son documentos secrets y que per lo tant lo mateix me 'n puch enterar jo que vosté. —Donchs enterissen y veurá com lo que jo li dich es l' evangeli. —Esperis: aviat sortirém de duptes. ¿Veü aquest llibret? Es l' aranzel antich. ¿Veü aquest altre? Es l' aranzel actual. —Be, deixis d' aranzels y camándulas. La veritat es...

—Permetim: la veritat, en aquest assumpto, es aquí. Veým lo que pagavan avants las gallinas: per cada cent kilos, 25 céntims de pesseta. —Bueno ¿y ara? ¿quant pagan ara? —Actualment: tarifa máxima, per cada cent kilos ¡una pesseta! Diferencia entre 'ls drets antichs y 'ls drets d' avuy: setanta cinc centims de pesseta, ¡tres rals per cada cent kilos! es dir, per cada cent gallinas, perque vostés ja tenen bon cuydado de ferse venir únicament gallinas ben magres y baratas... —¿Ja sab lo que 's diu? —No. Si no soch jo qui ho diu, sino la lley, aquesta tarifa que vostés tenen sempre á la boca... ¡lo famós tractat de Fransa! —De modo que... —Que resulta que vostés, aumentant únicament un céntim en cada gallina sencera, encare sortirian guanyanthi. N' hi aumentan una pesseta, que vé á representar cent pessetas cada cent gallinas... co que mo li dich res del negoci que ab aixó de Fransa están fent! Tres rals que pagan de més á la frontera, convertits en cent pessetas que pescan injustament al públich... —Ja veurá... ¡vol fer lo favor d' anársen de davant de la taula? —Si, senyora, ja estich llest; pero ja que jo li haig aquest favor, fássem veste un altre. —¿Quin? —En lloch de vendre la gallina ab estisoras... vénguilla ab trabuch. Es l' eyna que actualment li correspon.

FANTASÍCHE.

L' ARXIDUQUESA ESTEFANIA
muller de Rodolfo d' Austria

L' ARXIDUCH RODOLFO D' AUSTRIA

LA BARONESA MARÍA DE VERTSERA
amant de Rodolfo d' Austria

EL DRAMA DE MEYERLING

ACLARIMENT DE UN MISTERI

Lo dia 30 de Janer van complir-se tres anys de la mort del Arxiduch Rodolfo, hereu de la corona de Austria. Lo fet produí fonda sensació en tot Europa, ja que la mort del Arxiduch havia ocorregut rodejada del major misteri. Coincidi ab ella la mort

de una dona jova y guapa, la baronesa María de Vertsera, que sostenia ab Rodolfo intimas relacions amorosas. Y nasqué tot desseguida la llegenda.

La espiritual historia dels *Amants de Teruel* se reproduhia á fins del segle XIX, encarnantse en dos personas tan calificadas com l' Arxiduch y la Baronesa. Tots los cors sensibles palpitaren d' emoció, davant del mútu sacrifici que s' imposaren duas existencias, desesperadas de no poder realisar los somnis de la seva ànima. L' Arxiduch casat ja y amant de la Baronesa, lligat pels debers de la seva posició oficial, que no li permetia, so pena de un gran escàndol, seguir los impulsos del seu cor, havia decidit celebrar en lo castell de Meyerling l' última entrevista ab la seva enamorada.

Ab l' excusa de una cassera l' acompanyaren allí alguns dels seus intims que ignoraven per complert los propòsits que portava l' príncep. Quan al dematí l' cridaren per anar á la cassa, demaná que l' deixessin descansar. Quan de la cassera tornaren, trobarenlo mort en la seva cambra extés sobre del seu llit. Tenia al costat seu un revólver de sis tiros: una de las càpsulas careixia de bala. L' Arxiduch s' havia suïcidat.

Pocas horas després la Baronesa de Vertsera, l' enamorada del príncep, se propinava un veneno y moria sens exhalar una queixa, demostrant que la existencia se li feya insuportable, no vivint l' enamorat del seu cor.

Lo sentiment espiritualista excitat per aquesta versió, que entre las moltes que circularen obtingué durant molt temps los honors de l' autenticitat, se forjà la escena trista y conmovedora de una despedida, en lo Parch del castell de Meyerling, sota l' espessura dels arbres, á la llum suau de la lluna, entre 'ls misteris de la nit callada. Y mes de un poeta imaginá contemplar lo vol de dos esperits enamorats rompent las carnals lligaduras, per anar á unir-se eternament en las inmensitats del infinit, en las quals no existeixen las trabas ni 'ls obstacles qu' en la vida mundanal poden separar als cors.

Llegenda hermosa, poética, espiritual, novelesca, que hauria passat á las generacions futuras com un dels mes interessants capituls de aqueix llibre del amor, que havent comensat ab Adam y Eva en lo Paradís terrenal no ha de acabar sino ab l' última parella pobladora de la terra.

Y no obstant la versió poética es falsa, totalment falsa. La veritat verdadera ha transpirat al fi, y aquesta es la que aném á contar nosaltres, valentnos de informes que dimanan directament de la enquesta

oberta pel Papa y que fins fa poch s' havia mantingut cuidadosament oculta.

S' ha de tenir en compte en primer lloch, que l' Arxiduch Rodolfo portava en las venas sanch dels Wittelsbach, ó siga del príncep de Baviera, casi tots los quals han mort boigs. Quan s' efectuá l' matrimoni de Francisco Joseph, pare de Rodolfo, ab la princesa Elisabeth, lo célebre Metternich digué movent lo cap ab tristesa: «La sanch dels Wittelsbach es com lo champagne, que bull y puja á la testa.»

Las genialitats, las rauxas de bogeria del Arxiduch s' havian revelat en distintas ocasions. Un dia que trobantse á Espanya havia sigut obsequiat ab una cassera en las montanyas de Asturias, al retirarse disgustat de que la jornada no hagués sigut molt próspera, vegé baixar de un carruatje á una elevada persona, y preguntá:—¿Qui es aquell senyor?

—Lo bisbe de Oviedo—li contestaren.
—Home—exclamá Rodolfo colocalantse la culata de la escopeta á la espatlla,—á veure si cassém una mitra.

Un dels seus acompanyants desviá la punteria, y evitá una barbaritat.

Quan lo conde de Toreno tingué coneixement de aquest cop de boig, digué:

—¿Qué s' hi há de fer!... Aixó es una ventada de Baviera!

Es precis tenir en compte aquests antecedents per compendre l' drama de Meyerling. A fi de veure si l' arxiduch se sossegava y entrava en reflexió, procuraren casarlo, donantli per esposa la princesa Estefania dela casa real de Bélgica.

Avants y després del casament, l' arxiduch venia mantenint relacions amorosas ab la baronesa María de Vertsera, jova y guapa. Tot Viena ho sabia, ja que 'ls dos amants no cuydavan de amagarlas. En los circuls aristocráticos las posavan de manifest sense 'l menor recato y com la cosa mes natural del mon. Las familias mes consideradas las toleravan sens lo menor inconvenient.

La primera dificultat séria que trobaren sigueren las queixas justas de la arxiduchesa Estefania, la muller de Rodolfo, la qual, ofesa per aquellas relacions, amenassá retirarse una llarga temporada á Bélgica, deixant lo camp lliure á la seva rival. L' amenassa produí 'l degut efecte. ¿Qué s' hauria dit á Austria, que s' hauria dit per tot lo mon, si la esposa legitima del hereu de la corona de Austria, indignada per la infidelitat del seu marit, se 'n hagués tornat á casa seva?

Sols un medi existia d' evitarlo, y aquest medi sigué 'l que s' adoptá. Qui sortiria de Austria no seria l' esposa, sino l' amant. La baronesa María de Vertsera rebé ordres d' emprendre un gran viatge á Orient, y 's disposava á acatarlas. Pero avants de marxar combiná una última entrevista ab l' Arxiduch en lo castell de Meyerling. Allí acudi acompanyada de testimonis, entre 'ls quals hi havia algun individu de la seva familia.

Meyerling es una estancia de cassa, propietat de la familia imperial, aislada en mitj de grans y espessos

boscós. Allá 's trobaren l' Arxiduch y la Baronesa y las personas que á n' ella acompanyavan. Se veieren, s' enrahonaren. Quan vingué l' hora de dinar tots estavan si no alegres, molt tranquils. Las grans soletats de la selva semblavan haver calmat los nervis del Arxiduch. Las conversas havian pres un tó sentimental, pero exempt de tristesa. Se parlava d' amor, com en lo banquet de Platón. Baix l' influencia dels vins generosos los convidats anavan animantse per graus, sense fixarse en la fesomia del príncep, que de mica en mica anava entenebrintse.

Tot de un plegat l' Arxiduch exclamá:
—L' amor ha de ser etern: quan troba algun obstacle l' ha de rompre.

Y al pronunciar semblants paraulas mostrá la seva dreta armada de un revólver, y en menos temps del que 's necessita pera contarho, feu foch frech á frech sobre la baronesa, que, sense exhalar una queixa, desplomá 'l seu hermós cap sobre la taula.

La sanch dels Wittelsbach acabava de ferne una de las sevas. L' Arxiduch havia obrat á impuls de un dels seus atachs de bogeria.

Y com si la locura seva hagués sigut contagiosa, passats los primers moments d' estupor, los convidats al contemplar la sanch de aquella dona jova, tan imbecíllment sacrificada, tacant las estovallas del festi, se sentiren tots á una possehits de un accés de rabia folla, y 's llensaren sobre l' assessi, sense considerar la seva qualitat de príncep y hereu de la corona: agafaren lo primer que 'ls vingué á má, qui un candelabro, qui una ampolla, qui una cadira, y caygueren sobre 'l príncep omplintlo de cops fins que 'l deixaren mort, ab lo cap badat y tot lo cos plé de verdanchs, fet una nafra.

Després de aqueixa escena violent, fugiren, abandonant los dos cadáveres.

Un elevat personatge de la familia imperial que desde 'l matí cassava per aquells encontorns, se detingué algun temps en lo pabelló de cassa, y al descubrir los cadáveres doná part al emperador Francisco Joseph de la terrible noticia.

Lo demés ja es sapigut. No hi havia que pensar en perseguir als homicidas, so pena de aumentar l' escàndol y llansar lo deshonor sobre las primeras familias del imperi. Se feu tot lo possible per acreditar la versió del doble suïcidí; pero aquesta implicava la privació de sepultura eclesiástica. Llavoras fou quan se resolgué contarho tot al Papa; pero de manera que 'l dupte continués predominant entre 'l públich.

Lo cos del difunt sigué exposat pero prenentse tals precaucions, que la veritat no pogués endavinar-se. La testa del cadáver permanesqué rodejada de sombras: ningú pogué véurela. Era tan horrorosa, tan desfigurada, que fins s' evitá que la mare del difunt pogués contemplarla.

Tal es la versió autèntica de un fet que per la qualitat dels personatjes que hi intervingueren y per la impressió que produí pertany ja á la historia. Junt ab aquestas explicacions que no podran menos d' interessar als nostres lectors, publiquém lo retrato dels tres factors principals del drama de Meyerling.

J.

—<—

DIALECH

EN UN BALL DE MÀSCARAS CONSERVADOR.

—¡Hola!... Escolta, ressalada.
 ¿Sabs que aquest trajo t' escau y que casi ets la disfressa més graciosa del sarau?
 —¿Qué ho dius de veras?
 —De veras.
 —Pues jo 'm creya al veni aquí que al veurem aquets guinyapos tots us riuriau de mi.
 —¡Oh! ¿Qué t' pensas que nosaltres no sabém fer distincions, separant lo que son màscaras de lo que son mascarons?
 —¿Qui t' creus que soch jo?
 —¡Ay tontetal
 La Industria: 's veu al moment.
 —¡Y tant com se veul *Amigo*, t' has tallat completament.
 —Pues... deus ser... l' Agricultura.
 —Tampoch.
 —¿Y donchs de quin sant t' has posat aquest pellingos y aquestos drapots?
 —¡Es gran!
 —Perque... perque tinch de durlos: jes lo que 'm pertoca á mil
 —Veurás, treute la careta y t' coneixeré.
 —¿Vols dí?
 ¿No deyas que 'm coneixias?
 —Jo m' ho pensava; però com tú ho negas...
 —¿Tens empenyo en sapiguer qui soch jo?
 —Sí, senyora.
 —Pues preparat: yas á sufrí un cop brutal.
 —Vaja; apa... fora caretas.
 —Tè.
 —¡L' Hisenda nacional!
 ¡Ay infelís! ¿qui dimontri havia de pensá en tú?
 ¿Sabs que vas molt tronadota?
 —Es clar que ho sé; ben segú.
 ¡Si vejessis las traficás y tot lo que he hagut de fè per arpleglá aquest trajo y poguer sorti al carré!
 —¿Cóm vas, donchs, per casa teva?
 ¿qué vas en camisa?
 —¡Cal
 ¿Camisas jo? Ja fa un sigle que no me 'n deixan portá.
 —¡Si que, donchs, estás ben frescal
 —¡Oy! ¡y tan fresca... ay de mil
 —Escolta, ¿qu' es aquest bulto, aquest gep que dús aquí?
 —¿¿¿Que se 'm coneix???
 —¡No t' dich palla!
 Desseguida que has entrat te l' he vist.
 —¡Ah! Donchs me 'n torno.
 ¡Si que m' han ben albardat!
 Al sortir de casa meva, m' han dit, pero formalment, que no se 'm veyá, ni gota.
 —Pues se 't veu horriblement
 ¿Qu' es aquest gep?
 —¿No hi atinas?
 —No, noya, ab franquesa.
 —Aixó
 es lo déficit.
 —¡Apretal
 ¡vaya un bulto! jes de debó!
 —Aquest fardo es lo que acaba d' apurarme més que res
 —En efecte es un gep mónstruo...
 —¡Y que t' juro que fá un pes!
 Al principi ni se 'm veyá: era... res, com un sigró, pero poch á poch, calcula...
 —Verdaderament, fa pò.
 —Vaja, lo dit; jo m' escorro: aquí hi faig un mal paper y si la gent m' observava.
 —Qéudat, dóna.
 —No pot ser.
 —Al menos, avants d' anarten vull que 'm fassis un favor:
 ¿qui t' hi ha *vestit* d' aquest modo?
 —Lo partit conservador.
 Ell m' ha cubert de miserias, ell lo nou m' ho ha tornat vell.
 —¿Y aquest gep tan estupendo?
 —¡També, també es cosa d' ell!
 C. GUMÁ.

REPICHS

las familias dels pobres náu-frechs de San Carlos de la Rápita, apenas han rebut alguns donatius de las modestas suscripciones ab que han sigut socorregudas. tot desseguit s' han vist rodejadas de capellans, ab l' exigencia de que destinessin una part de aquellas sumas en fer bé per l' ánima dels difunts.

¿Qué s' hi há de fer!... Aixís que senten l' olor de formatje, 'ls gossos remenañ la qua.

De la mateixa manera, á la farum de mort, los corps aletejan.

Mr. Constans ha emprés un viatge á Suissa, y casi al mateix temps s' asségurava á París que havia sortit també cap á aquella terra Mr. Laur, aquell desgraciat boulangista qu' en plé Parlament va ser abofetejat pél ministre.

Deyan que anava seguintlo per demanarli una satisfacció.

La noticia no s' ha confirmat. Y es molt sensible, perque es probable que 'l ministre de la República li hagués donada complerta, tornantli á estampar los cinch dits á la cara y la punta de la bota á las ancas.

Tres butxins diferents van pendre part en a execució dels anarquistas de Jerez.

Es lo únich que 'ns faltava veure, y 'ls conservadors ho organisan:

Un gran concurs de butxins.

Un carlí deya aquest dia:

—¡Son molt tontos los anarquistas! Si en lloch de l' anarquía proclamessin á Carlos VII, tindrian carta blanca per fer totas las barbaritats. Nosaltres hem cremat estacions, hem destruhit telégrafos, hem incendiat edificis particulars, hem fnsellat á tot vitxo vivent que 'ns ha donat la gana, y ningú 'ns ha dit res, y alguns fins hem cobrat ab reconeixements de graus y bons empleos lo preu de totas aquestas habilitats. Que proclamín lo nostre lema: Déu, Patria... y res.

En Dánvila, diputat conservador, president de la comissió de presupuestos, se dedica á visitar á tots los homes importants de las oposicions, demanantlos que ajudín al govern á formar un presupost nacional.

Ab lo qual sembla que demani caritat.

La resposta de las oposicions hauria de ser aquesta:

—Germanet, que Déu l' ampari.

Ha declarat lo Nunci que, segons las ordres rebudas de Roma, 'l clero espanyol no pot acceptar las economias.

Trobo qu' es molt natural.

Lo clero espanyol necessita menjar fort per conservar la véu; y necessita conservar la véu per cantar unas solemnes absoltas á la nació.

Un dels articles grabats ab un tribut especial pels presupuestos nous es lo sucre.

Está vist, ni apelant al sucre, volen permetre 'ls conservadors que tinguém una petita racció de dolçura.

Tots los comestibles s' apujan, ab l' excusa de la ruptura de las relaciones comerciales ab Fransa.

En cambi, una vegada interrompuda l' exportació del vi, sembla que aquest article hauria de baixar.

Un devot deya:

—Com que 'l vi ara anirá barato, jo encare confio veure que 'ls capellans rebaixarán lo preu de la missa.

—¡Quin déficit mes petit!—deya un conservador fentse l' entusiasmat. Ja ho veyeu: no mes que un milió y mitj de pessetas.

Y un liberal li responia:—No hi ha que ferne cas: ara 'l déficit es criatura: esperém á veure'l quan sigui gran.

LA CLAU DEL CEL

I

Lo Sant Pare sobre 'l llit tot dormint ronca y reposa; lo silenci es sepulcral, no s' ou lo vol d' una mosca y entretant son camarer de puntetas se li acosta y llest enfonza la mà per sota 'l cuixi de plomas. Treu unas claus d' or brunyit, ab molts pedras preciosas, obra 'ls ulls, respira fort y ab tota pausa se 'n torna.

II

Ben mudat lo camarer se 'n puja prest á la Gloria, camí de Sant Jaume amunt, sens fer marradas ni tortas, deixant estrellas y sols, passant de llarch per las boyras. Arriba á vista del cel que té cent y tantas portas. Lo pobre minyó esvarat ab la clau los panys forfolla. Sant Pere, per la reixeta, li crida:—¡Ves, trós de *quoniam*! las claus del cel las tinch, jo,

y no las guardan á Roma.» Y com que 'l gós de Sant Roch de portas endins l' aborda se 'n vá 'l camarer tot trist, passant de llarch per las boyras.

III

Lo Papa se ha desvetllat y 's troba á faltá una cosa; mira per sota 'l coixi, per entre 'ls plechs de la roba, palpa la taula de nit, y fins la flassada espolsa. Salta del llit, se vesteix, crida á la guardia en persona, se 'n vá al recó de son quarto 'hont hi té la guardiola, vé 'l manyá del Vaticano, la porta de ferro esbotza y apareixen tots intactes los tesoros y ricas joyas. Y ja tranquil d' esperit diu al manyá ab veu calmosa: —Mudeu las guardas del pany. Torni la guardia allá fora. ¡M' han robat las claus del cell! (pró no m' han robat la bossa.)

FOLLET.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO!

- 1.ª XARADA.—*Pas-to-ra.*
 - 2.ª ANAGRAMA.—*Capsa-Capas.*
 - 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La Boja—Mar y Cel—Angel Guimerá.*
 - 4.ª TERS DE SÍLABAS.—*R A M O N A
M O D E S T A
N A T A L I A*
 - 5.ª GEROGLÍFICH.—*Any de traspás te un dia mes.*
- Han endavinat totas las soluciones los ciudadáns P. R. de Solsona, Marieta Maca y Un Ampurdanés; n' han endavinadas 4 Antonet Ribas y M. P. de R; 3 Cara-girat y Un Filibuster; 2 Sampatantum, Pallaringas y Un de la Chica y 1 no més J. Fitó y Briel.

XARADA.

Es beguda ma primera nota musical segona y negació ma tercera que sab qualsevol persona. Tota dona al sé al estiu va ab lo quatre-tres galana, de Total que n' es se diu hermosa *hu-dos* catalana.

V. FRANCÉS.

ENDAVINALLA

Traballa á las festas y sab qu' es pecat, y per penitencia ho fa agenollat.

A. SABIR.

TRENCA-CLOSCAS.

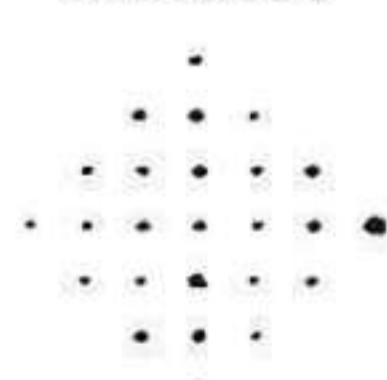
Postal

FERNANDO N. DRIL
ALELLA

Formar ab aquestas letras lo titul de un drama catalá.

FRANCESCH VERGÉS;

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horizontal: consonant.—Segona: element del globo.—Tercera: nom de dona.—Quarta: en lo torin.—Quinta: accident topogràfic.—Sexta: adverbí.—Séptima: vocal.

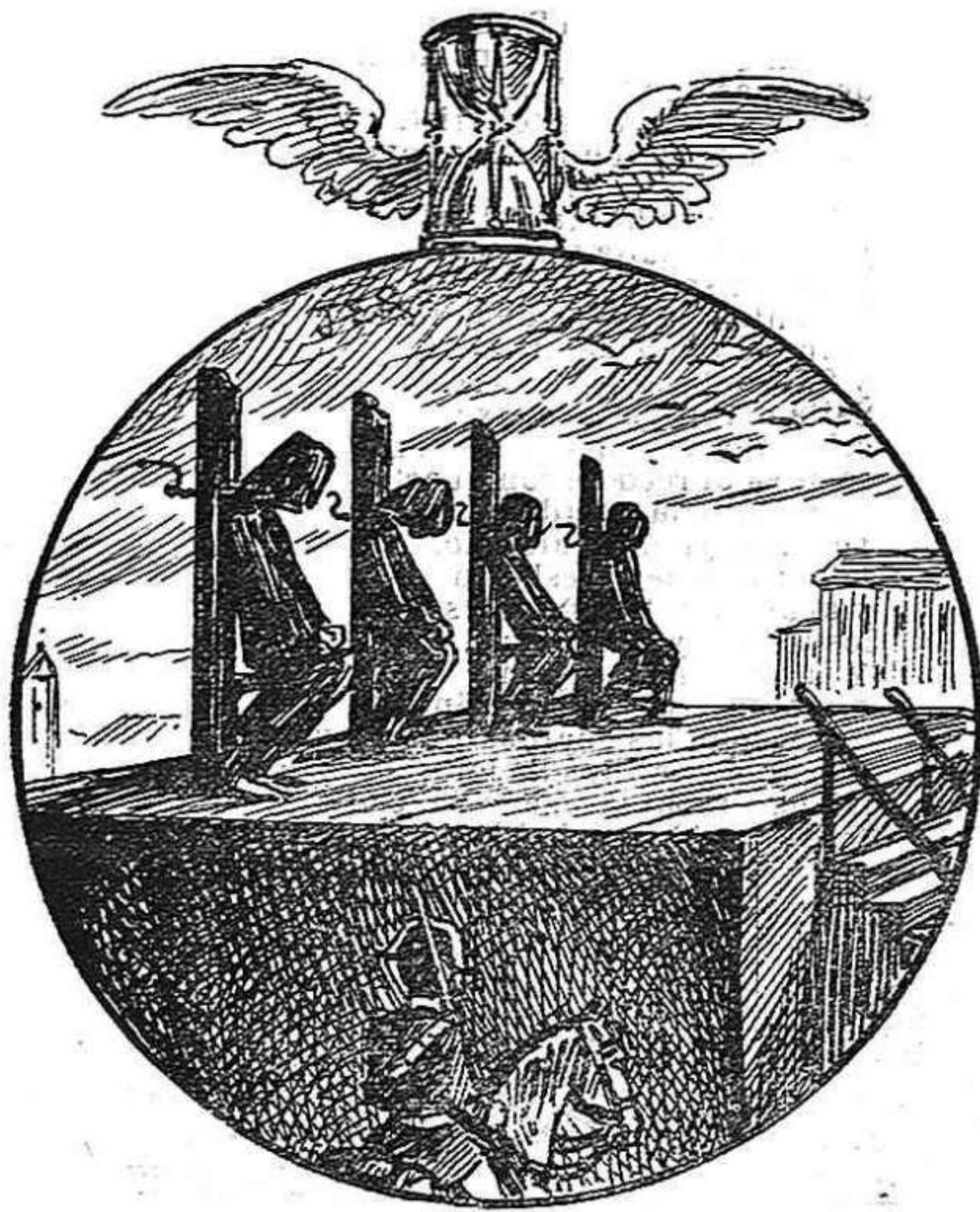
PAUHET DE LA CINTA.

GEROGLÍFICH.

1 8 9 2

D
× I
Cólera
×
L I
er
I

P. VILAR B.

LAS EXECUCIONS DE JEREZ

Ons entretindrem extrayent dels periòdichs qu' en aixó s' complaühen, los detalls que han acompanyat al procés, a la estanciació en la capella i a la execució en garrot dels anarquistas de Jerez.

Ha succehit ab ells lo que acostuma a passar ordinariament en aquest casos. Presos, objecte de graves inculpacions, passats per un consell de guerra que acostuma a passar ordinariament en aquest casos. Presos, objecte de graves inculpacions, passats per un consell de guerra que acostuma a passar ordinariament en aquest casos.

ma resoldre de una manera fulminant qüestions tan graves com aqueixas de las quals depén la vida de alguns desventurats, prompte s' vá veure que per ells no hi hauria perdó.

Un dels reos trobantse en la capella, va dirho: «Podriam tenir esperansas de indult si manés en Sagasta; pero en Cánovas no indulta, apreta.»

¡Cánovas apreta! La frase es gráfica, y á més de expressiva tanca una lliadó eloqüent.

No será tan indiferent als mateixos anarquistas que governin los liberals ó ls reaccionaris, quan segons sigan los uns ó ls altres, pot esperarse ó deixar d' esperarse la pietat y la misericordia.

Per aixó quan los anarquistas abominan reiteradament de la política, comprometen la existencia de la llibertat, lo que en realitat fan es tirar-se terra als ulls. Los reaccionaris apretan!

Los fets de Jerez, fills de la ignorancia, de las prediccions insensatas, del temperament impresionable de aquell poble meridional, sumit en la miseria, van produhir per tot arreu un efecte dolorós: aixó no pot negarse.

Lo sacrifici estúpit de dos víctimas ignoscents asesinada una d' ellas pel delict de portar guants, no pogué menos de omplir de indignació á totas las personas honradas.

Peró aixó mateix, per lo monstruós, revela la existencia de una perversió que únicament pot ser efecte de un desequilibri intelectual ó de un excés de alcohol.

Está comprovat que la majoria dels insensats que invadiren aquella rica ciutat, mal armats, mal dirigits, sense un plan, havian begut en excés, sufrint á la vegada la borraxera de una idea exaltada y l' embriagués de repetidas libacions.

Los anarquistas de aquella terra recordan ademés que la llibertat política tingué de conquistarse á copia de cops de forsa y de atrevidas empreses; y que ls cops de forsa mateixos y las mateixas empreses atrevidas han servit mes de una vegada de instruments de tirania, per derrocar la llibertat y conquistar posició y fortuna, graus y entorxats. Ells han cregut que la qüestió no estriba precisament en apelar á certs medis reprobats de violencia. Tots los medis son bons quan se guanya; tots son dolents quan se pert.

Explican en certa manera aquesta perversió del sentit moral repetits exemples, que brillan avuy en las altas esferas del Estat. Lo restabliment de la mateixa monarquia es degut a un cop de forsa. L' autor del pronunciament de Sagunto, gracias á haver faltat al seu deber, ha sigut desde aquella feta una potencia incontestable.

Veritat es qu' ell, al sublevarse, no proclamava l' anarquia, ni assassinava als que portavan guants; pero cada hu fá las cosas segons la seva educació y l' seu temperament. No hi ha dret á exigir de la rudesia de un treballador de la terra, rústech é ignorant, la educació de un oficial general del exercit. Pero en lo fondo lo fet es idéntich, apart de que á major cultura, correspón major coneixement de las exigencias del deber.

Es menester fer totes aquestas consideracions per apreciar la torpesa política qu' entranya la execució de Jerez.

Los autors dels desordres, segons opinió de un jurisconsult tan eminent com lo Sr. Azcárate, no devian caure baix la jurisdicció dels consells de guerra: del delict que havian comés devian entendre'n los tribunals ordinaris. Ab un procediment mes escrupulós haurian pogut depurar las verdaderas causas originadoras del delict; hauria pogut apreciarse millor la indole dels remeys que cal adoptar ab tota urgencia, per evitar la repetició de uns fets tan anormals com la invasió de una ciutat per las turbas de anarquistas.

Explicantse es com la gent s' entenen.

Ara, castigant fort, apretant tal com ho efectúan los conservadors, fent us del procediment sumarissim per anar més depressa y estantse de contemplacions, lo que s' fa es sembrar l' espant y l' horror entre la gent pacífica y fomentar l' odi y la renuncia entre ls cegos partidaris de una idea insensata.

Ja no apelarem als nostres ideals contraris á la aplicació de la pena de mort, per censurar la quádruple execució de Jerez: son consideracions de un carácter més práctic las que ns mouhen á acusar al govern de una gran torpesa. La febra no s' calma pas exacerbantla; y per las masses que sofreixen un extravio, l' espectacle del patibul lluny de tornarlas á la rahó, contribuirá més aviat á extraviarlas més y més.

Recordis la llegenda que s' ha fet alrededor dels anarquistas de Chicago. Cada any lo partit anarquista commemora la mort de aquells desventurats, los quals en la imaginació escalfada de certas colectivitats, prenen l' aspecte de heroes y de mártirs, clamant venjansa y odi etern á sos matadors. Diguis, després de aixó, si convé aumentar ab nous é inútils sacrificis aquest martirologi.

S' ha dit y es una rahó que la mala herba no desapareix de un camp, ni segantla, ni cremantla. L' arrél queda dintre de la terra, y després de la sega y fins després de la crema, rebrotá ab nova forsa. En cambi si l' camp se treballa y s' depura, la terra recobra la seva fecunditat.

¿Per qué no ha de aplicarse aquest treball pacient al camp de las ideas?

Si l' origen de la mala herba es degut al trist estat de las classes treballadoras, es un deber de humanitat treballar ab afany per la seva millora: que l' obrer desesperat trobi un consol en los esforços nobles y piadosos de tots los homes de cor interessats en que disfruti en lo major grau possible ls goigs de la existencia.

Desarrollem lo treball, fomentem la ilustració, alsem lo nivell moral de las classes obreras, y las prediccions insensatas y utópicas, que prevalgudas de la

miseria y la ignorancia aixecan avuy desesperadas turbas llansantlas á las més deplorables aventuras, aqueixas prediccions insensatas é inconvenients, se perdrán llavoras en lo desert de la indiferencia.

May los consells de guerra, ni las execucions capitals, ni ls extrems de la repressió més enérgica logran resultats tan positius, com aquestes medis morals, que ab nosaltres han de preconisar tots los homes de conciencia recta y honrada.

Impressonats pels fets de Jerez, ho estem avuy doblement per la execució dels reos que en los indicats successos prengueren part, y no podem menos d' exclamar:

—¡Alerta, conservadors, alerta! ¡que no sigueu sense saberho ni volerho, ls principals fomentadors de la anarquia!

P. DEL O.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciudadans P. Adriá, Era Nara, J. Iborra, J. Fitó y Briel, Pep Serra, J. Casas, J. Bartr Oli, Magdalena C. de C., M. G. A., F. Rubió y Ll. Alleuguim, Un Republicá, Poca Barra, J. Moro-Tonto, F. Eius, Pep de las Sopas, V. Arrobi, J. Escolá del Vendrell, R. Puig y Rigol, Mitj Bigotí, M. B., F. C. Igualadí, R. de M., R. M. B., Un de Hostafranchs, Un del Vendrell, Peret Ba y Be, L. Masó E. y Rasca-tripas y Minaix.—Lo que ns envian aquesta semana no fá per casa.

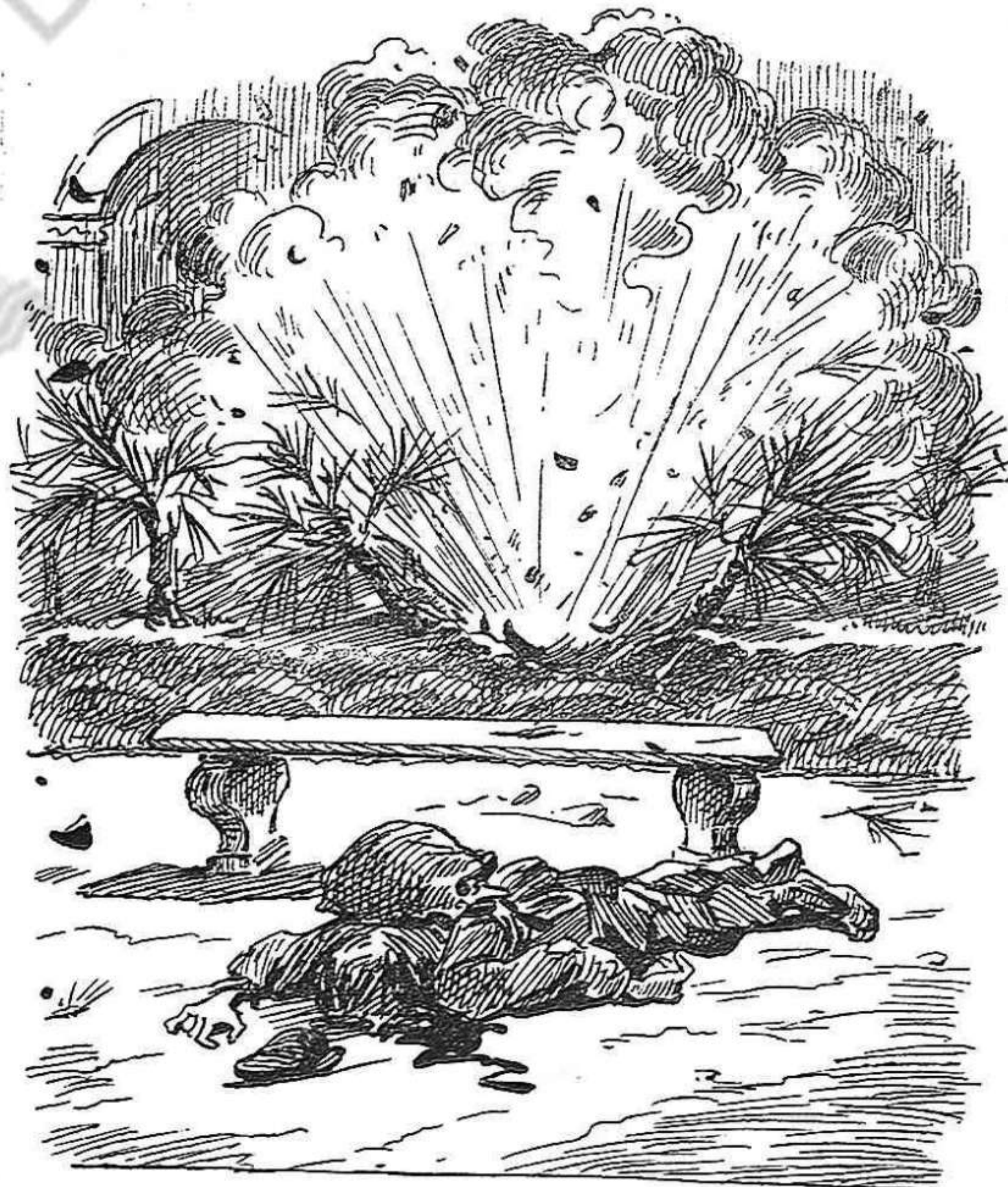
Ciudadans C. Julián Busquets, J. Staramsa, Cintet Barrera y Cargol, Reculleras, Abogat dels pobres, Pep Serra, Curtoínés, P. V. Botiguer, Mister Eugon, A. Casademunt, Joaquín F., J. Salau, Poa Ruig, Antonet Ribas y F. Hospitalet.—Insertarem alguna cosa de lo que ns envian.

Cludadá J. Uson: Publicarem los versos.—J. Sallcutag: En lo sonet hi ha algun vers repelós: la xarada llarga está bé.—Eduart Novell: Encare que preferim las poesias originals á las traduhtidas, acceptém la traducció que ns remet.—Japet de l' Orga: Está bé y queda acceptada.—F. Llenas: Idem per lo que respecta á la poesia de vosté.—P. del A.: Va bé.—Xavier Alemany: Gracias per l' envio.—Ll. Salvador: Queda acceptat.—R. Allert: L' article no ns serveix. Al altre que fa temps varem rebre mirarem de donarli curs.—Ego Sum: Acceptém los sonets; pero no l' article qu' es molt inferior als versos.—A. Rossell: Publicarem lo que ns envia.—Andresillo: La traducció va bé.—Pep Nodorm Alasorra: En lo article de vosté hi ha alguna cosa aprofitable; pero tot plegat es monótono.—J. Abril Virgili: Es massa descarnat.—Anónim (Santa-Margari-da de Monjos) Las cartas han de venir firmadas.—S. F. (Vilafranca): L' assumpto te un caracter massa particular.

LOPEZ, editor.—Rambla del Mitj, 20.

BARCELONA.—A. Lopez Robert, impresor.—Asalto, 63.

SUCCÉS RUIDÓS

Explossió de un petardo de dinamita en la Plassa Real de Barcelona, lo vespre del dimars, 9 del corrent.

(Vejis l' article página 4)